

ASGARİ ÜCRET VE SOSYAL GÜVENLİKLE İLGİLİ TABAN VE TAVAN ÜCRETLERİ

ÖZET : 2011 yılında uygulanacak asgari ücret tutarları belirlendi.

A- 2011 YILINDA UYGULANACAK ASGARİ ÜCRET TARİFESİ

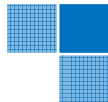
4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesi uyarınca, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırlarının en geç iki yılda bir belirlenmesi gerekmektedir. Uygulamada da bu Kanun hükümlerine uygun olarak her yıl ya da altı ayda bir asgari ücret belirlenmektedir.

2011 yılında uygulanacak asgari ücret tutarı, 31.12.2010 tarih ve 27802 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 28.12.2010 Tarih ve 2010/1 Sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.
Bu yıl uygulamasında da asgari ücret artışı iki döneme yayılmıştır.

1- 01.01.2011-30.06.2011 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret

01.01.2011-30.06.2011 tarihleri arasında uygulanacak asgari ücret, 2010/1 Sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

YAŞ	01.01.2011 - 30.06.2011	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	26,55 (Yirmialtılibes)	796,50
16 yaşını doldurmamışlar için	22,65 (Yirmiiki altmışbeş)	679,50

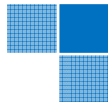
Bu durumda 16 yaşından büyük bir işçiye ödenecek net asgari ücret tutarı aşağıdaki gibi olmaktadır.

ASGARİ ÜCRET	796,50
(-)İŞÇİYE AİT PRİM MİKTARI (%14)	111,51
(-)İŞSİZLİK SİGORTASI İŞÇİYE AİT PRİM MİKTARI (%1)	7,97
(-)İŞÇİNİN ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ ÖNCESİ ÖDEYECEĞİ GELİR VERGİSİ (%15)	101,55
(-)DAMGA VERGİSİ MİKTARI (%06,6)	5,26
(+)ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ (BEKAR VE ÇOCUKSUZ)*	59,74
ASGARİ ÜCRETEN NET ELE GEÇEN	629,95

2- 01.07.2011 - 31.12.2011 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret

01.07.2011-31.12.2011 tarihleri arasında uygulanacak asgari ücret, 2010/1 Sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

YAŞ	01.07.2011 - 31.12.2011	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	27,90 (Yirmiyedidoksan)	837,00
16 yaşını doldurmamışlar için	23,85 (Yirmüçseksenbeş)	715,50

Bu durumda 16 yaşından büyük bir işçiye ödenecek net asgari ücret tutarı aşağıdaki gibi olmaktadır.

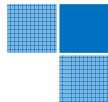
ASGARİ ÜCRET	837,00
(-)İŞÇİYE AİT PRİM MİKTARI (%14)	117,18
(-)İŞSİZLİK SİGORTASI İŞÇİYE AİT PRİM MİKTARI (%1)	8,37
(-)İŞÇİNİN ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ ÖNCESİ ÖDEYECEĞİ GELİR VERGİSİ (%15)	106,72
(-)DAMGA VERGİSİ MİKTARI (%06,6)	5,52
(+)ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ (BEKAR VE ÇOCUKSUZ)*	59,74
ASGARİ ÜCRETEN NET ELE GEÇEN	658,95

B-Öğrenci ve Çıraklara Ödenecek Asgari Ücret

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25'inci maddesine göre işletmelerde meslek eğitimi gören öğrenci, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin % 30'undan aşağı ücret ödenememektedir. Buna göre 2011 yılında dönemler itibariyle ödenmesi gereken asgari ücret tutarları aşağıdaki gibidir:

1- 01.01.2011-30.06.2011 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret

	01.01.2011 - 30.06.2011	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	7,97	238,95
16 yaşını doldurmamışlar için	6,80	203,85

2- 01.07.2011 - 31.12.2011 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret

	01.07.2011 - 31.12.2011	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	8,37	251,10
16 yaşını doldurmamışlar için	7,16	214,80

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25'inci maddesi uyarınca aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır. Ancak, Gelir Vergisi Kanunu'nun 23/12'nci maddesi uyarınca da 3308 sayılı Kanuna tabi olan çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri gelir vergisinden istisna edilmiştir.

C-Sosyal Güvenliğe İlişkin Taban ve Tavan Ücretler

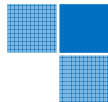
Bilindiği üzere, 01.10.2008 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 82 nci maddesinde, bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, asgari ücretin otuzda biri, üst sınırı ise günlük kazanç alt sınırının 6,5 katı olarak belirlenmiştir.

Ancak, 5510 sayılı Yasanın 4/c maddesinde belirtilen kamu görevlileri için herhangi bir tavan bulunmamaktadır.

Bu durumda, 2011 yılında dönemler itibariyle sosyal güvenlik primine esas taban ve tavan ücreti aşağıdaki gibi olmaktadır.

1- 16 Yaşından Büyükler İçin:

Sınırlar	01.01.2011 - 30.06.2011	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	26,55	796,50
Tavan Ücret (üst sınır)	172,58	5.177,25

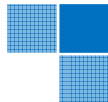

Sınırlar	01.07.2011 - 31.12.2011	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	27,90	837,00
Tavan Ücret (üst sınır)	181,35	5.440,50

2- 16 Yaşından Küçükler İçin:

Sınırlar	01.01.2011 - 30.06.2011	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	22,65	679,50
Tavan Ücret (üst sınır)	147,23	4.416,75

Sınırlar	01.07.2011 - 31.12.2011	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	23,85	715,50
Tavan Ücret (üst sınır)	155,03	4.650,75

3- Öğrenci ve Çıraklar İçin:

a) 16 Yaşından Büyükler İçin:

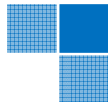
Sınırlar	01.01.2011 - 30.06.2011	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	7,97	238,95
Tavan Ücret (üst sınır)	52,57	1.577,10

Sınırlar	01.07.2011 - 31.12.2011	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	8,37	251,10
Tavan Ücret (üst sınır)	55,24	1.657,26

a) 16 Yaşından Küçükler İçin:

Sınırlar	01.01.2011 - 30.06.2011	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	6,80	203,85
Tavan Ücret (üst sınır)	44,85	1.345,41

Sınırlar	01.07.2011 - 31.12.2011	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	7,16	214,65
Tavan Ücret (üst sınır)	47,22	1.416,69

3308 sayılı Meslek Eğitimi Kanununun 25 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere sözleşmenin akdedilmesi ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları hükümleri uygulanır. Sigorta primleri 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesi gereğince bunların yaşına uygun asgari ücretin % 50'si üzerinden Bakanlık bütçesine konulan ödenekle karşılanmaktadır.

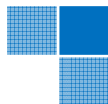
Ücretler hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulacaktır. Diğer ödemeler ise **öncelikle ödendiği ayın kazancına dâhil edilecek** ve **ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi tutulamayan kısmı**, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak **iki ayı geçmemek üzere** üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilave edilecektir. Toplu iş sözleşmelerine tabi işyerleri, işverenlerince veya kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumunda, 5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesi hükmü de dikkate alınmak suretiyle prime esas kazancın tabi olduğu en son ayın kazancına dâhil edilecektir.

Sigortalının aynı ay içinde birden fazla işyerinde çalışması hâlinde, o aydaki toplam prim ödeme gün sayısı 30 günü geçemeyecektir.

Diğer taraftan, saatlik, günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, belirlenen alt sınır olmaktadır. Ancak, bir işverene tabi olarak çalışan sigortalının belirli ücretinin dışında ayrıca (komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alması halinde, prime esas günlük kazancı bunların toplamından oluşacaktır.

Öte yandan 5510 sayılı Yasada;

- i- 5510 sayılı Yasanın 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olanlar için işverenleri,
- ii- Hizmet akdi kapsamında çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutulular için Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumları,

- iii- 5 inci maddenin (b) bendinde belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim görenler ile meslek liselerinde zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için Milli Eğitim Bakanlığı veya bu öğrencilerin eğitim gördükleri okullar, yüksek öğrenim sırasında zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için öğrenim gördükleri Yüksek Öğretim Kurumu, prim ödeme yükümlüsü olarak sayılmışlardır.

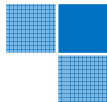
Ay içerisinde 30 günden az prim ödeme gün sayılarına ait eksik günlerin genel sağlık sigortası primleri, eksik çalışma süreleri dikkate alınmak suretiyle hesaplanacaktır.

İşveren ve sigortalı arasında çağrı üzerine çalışmaya dayalı yazılı iş sözleşmesinde taraflar arasında çalışma süresi gün, hafta ve ay olarak belirlenmemiş ise, sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı haftalık çalışma süresi en az yirmi saat kararlaştırılmış sayılarak, işveren ve sigortalı arasında kısmi süreli hizmet akdinin yazılı olarak yapılmış olması kaydıyla, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışan ve çalıştığı saat karşılığında ücret alan sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saati süresinin 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresine göre hesaplanan günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunacaktır. Bu şekildeki hesaplamada gün kesirleri bir gün kabul edilecektir.

D-Sigorta Primlerine Tabi Olmayan Ödemeler:

5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) alt bendi uyarınca

- i- Ayni yardımlar,
- ii- Ölüm,
- iii- Doğum ve evlenme yardımları,
- iv- Görev yollukları,
- v- Seyyar görev tazminatı,
- vi- Kıdem tazminatı,
- vii- İş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme,
- viii- Keşif ücreti,
- ix- İhbar ve kasa tazminatları

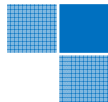

- x- Sosyal güvenlik kurumun ca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek;
  - a) *Yemek,*
  - b) *Çocuk ve aile zamları,*
- xi- İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları,
prime esas kazançta tabi tutulmayacaktır.

Yukarıda belirtilen istisnalar dışında;

- i- Her ne adla yapılırsa yapılsın **tüm ödemeler** ile
- ii- **Aynı yardım** yerine geçmek üzere yapılan **nakdi ödemeler,**
prime esas kazançta tabi tutulacaktır. Ayrıca, diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar 5510 sayılı Yasanın uygulanmasında dikkate alınmayacaktır.

Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77 nci maddesinin ikinci fıkrasında,Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibarıyla belirlenecek olan; yemek yardımları, çocuk zamları ve aile aile zamlarının prime esas kazancın tespitinde dikkate alınmayacağı hükmü bulunmaktaydı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Kanunda tanınan bu yetkisini kullanarak, 29 Ocak 2004 tarih ve 25361 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarlarının Tespitine İlişkin Tebliğde düzenleme yapmıştır. Ancak, 5510 sayılı Yasa yürürlüğe girdikten sonra bugüne kadar, Sosyal Güvenlik Kurumunca, bu konuda herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

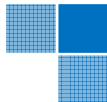

E- İSTEĞE BAĞLI SİGORTA PRİMLERİ

İsteğe bağlı sigorta primi, 5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından beyan edilecek prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Bunun % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, % 12'si genel sağlık sigortası primidir. 5510 sayılı Yasanın 51 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilenlerden, Kanununun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak kaydıyla belirlenen günlük kazanç ve gün sayısı üzerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi alınmaktadır. Sigortalıların prime esas kazanç ile ilgili olarak beyanda bulunmaları esastır. İsteğe bağlı sigortalılıktaki prime esas kazançlar ile prim ödeme gün sayıları kısa vadeli sigorta uygulamalarında dikkate alınmaz.

Saygılarımızla...

TÜRMOB Sirküleri

31 Aralık 2010 CUMA

Resmî Gazete

Sayı : 27802

TEBLİĞ

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

ASGARI ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI

Karar Tarihi: 28/12/2010

Karar No: 2010/1

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 39 uncu maddesi gereğince, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin asgari ücretini tespit etmekle görevli Asgari Ücret Tespit Komisyonu, 2/12/2010 tarihinde başladığı çalışmalarını 28/12/2010 tarihine kadar sürdürmüş ve yaptığı dört toplantı sonucunda;

- 1) Milli seviyede tek asgari ücret tespitine oybirliğiyle,
  - 2) 16 yaşını doldurmuş işçilerin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretlerinin; 1/1/2011-30/6/2011 tarihleri arasında 26,55 (Yirmialtıllibes) Türk Lirası olarak, 1/7/2011-31/12/2011 tarihleri arasında ise 27,90 (Yirmiyedidoksan) Türk Lirası olarak tespitine, işçi temsilcilerinin muhalefetine karşılık oyçokluğuyla,
  - 3) 16 yaşını doldurmamış işçilerin bir günlük normal çalışma karşılığı asgari ücretlerinin; 1/1/2011-30/6/2011 tarihleri arasında 22,65 (Yirmikiialtımlıbeş) Türk Lirası olarak, 1/7/2011-31/12/2011 tarihleri arasında ise 23,85 (Yirmüçseksenbeş) Türk Lirası olarak tespitine, işçi temsilcilerinin muhalefetine karşılık oyçokluğuyla,
  - 4) İş bu Kararın, 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesine dayanılarak hazırlanan Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 11 inci maddesi gereğince Resmî Gazete'de yayımlanmasına oybirliğiyle,
- karar verilmiştir.

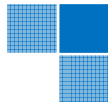
GEREKÇE

Asgari ücret, bilindiği gibi ödenmesi zorunlu olan en az ücrettir.

Asgari ücretin belirlenmesini düzenleyen Asgari Ücret Yönetmeliği uyarınca, asgari ücret, pazarlık ücreti değildir.

Asgari ücretin belirlenmesi sırasında, Komisyonumuz, bu çerçevede bir karar alınması için çalışmış, işçilerin geçim şartları ve 2011 yılı enflasyon hedefi gibi faktörleri değerlendirmiştir.

İşte bu çerçevede hareket eden Komisyonumuz; 16 yaşını doldurmuş işçiler için günlük asgari ücreti; 1/1/2011-30/6/2011 tarihleri arasında uygulanmak üzere 26,55 (Yirmialtıllibes) Türk Lirası olarak, 1/7/2011-31/12/2011 tarihleri arasında ise 27,90 (Yirmiyedidoksan) Türk Lirası olarak belirlemiştir.

16 yaşını doldurmamış işçiler için günlük asgari ücretin; 1/1/2011-30/6/2011 tarihleri arasında uygulanmak üzere 22,65 (Yirmiiki altmışbeş) Türk Lirası olarak, 1/7/2011-31/12/2011 tarihleri arasında ise 23,85 (Yirmiüçseksenbeş) Türk Lirası olarak belirlenmesi Komisyonca kabul edilmiştir.

Asgari Ücret Yönetmeliği'nin 11 inci maddesi gereğince, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nca belirlenen asgari ücretler, Resmî Gazete'de yayımlandığı tarihi izleyen ayın ilk gününden itibaren yürürlüğe girecektir.

İŞÇİ TEMSİLCİLERİNİN

ASGARİ ÜCRET KARŞI OY GEREKÇESİ

4857 sayılı İş Kanunu'nun 39 uncu maddesi gereğince, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren geçerli olacak asgari ücretini tespit etmekle görevli Asgari Ücret Tespit Komisyonu, 2 Aralık 2010 günü başladığı çalışmalarını dört toplantı sonrası 28 Aralık 2010 günü sona erdirmiştir.

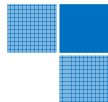
Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun işveren-hükümet kesimi temsilcileri, 16 yaşını doldurmuş işçilerin bir aylık asgari ücretini 1 Ocak-30 Haziran 2011 tarihleri arasında brüt 796,50 ve net 629,95 lira, 1 Temmuz-31 Aralık 2011 tarihleri arasında ise brüt 837,00 lira ve net 658,95 lira olarak, oy çokluğuyla belirlemiştir.

Komisyonunda işçi kesimi adına görev yapan Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) temsilcileri, çoğunluk görüşüne aşağıdaki gerekçeyle katılmamıştır:

"Asgari ücret, işçi ve ailesinin günün ekonomik ve sosyal koşullarına göre insanca yaşamasını mümkün kılacak, insanlık onuruyla bağdaşacak, bilimsel, objektif yöntemler ve güvenilir verilerle tespit edilen taban ücretidir. Pazarlık ücreti değildir. Asgari ücretin belirlenmesinde, diğer ücret çeşitlerinin aksine işçinin emeği değil insan olma kimliği ön plandadır.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde 'Çalışan her kimsenin kendisine ve ailesine insanlık onuruna uygun bir yaşayış sağlayan ve gerekirse her türlü sosyal koruma araçlarıyla da tamamlanan adil ve elverişli bir ücret hakkı bulunmaktadır' hükmü yer almaktadır. Ücretin temel insan haklarının güvencesi altında bir sosyal hak niteliğini taşıması, asgari ücretin kaynağını ve temelini oluşturmaktadır.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Anayasası'nın girişinde, 'işçinin ve ailesinin yalnızca geçimini temin eden ücret, insanca yaşamaya yeterli bir ücret değildir. Halbuki işçinin insanca yaşaması için yeterli ücrete sahip olması gerekir' görüşüne yer verilmiştir. Asgari ücretle ilgili olarak da 'asgari ücret, işçiye uygun yaşama normları sağlayacak bir ücretin garanti edilmesidir' saptamasında bulunulmuştur.

Anayasanın 'Ücrette Adalet Sağlanması' başlıklı 55 inci maddesinde 'ücret emeğin karşılığıdır' denilmekte ve devlete 'çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alma' görevi vermektedir. Ayrıca, asgari ücretin tespitinde 'çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur' denilmektedir.

Asgari ücretin belirlenmesi çalışmalarında göz önünde tutulması gereken temel husus, çalışanların karşı karşıya buldukları geçim koşullarıdır. Bu bir anayasal zorunluluktur. Çalışanlara insan onurunun gerektirdiği yaşama düzeyini sağlamaya yetecek asgari ücretin belirlenmesi, bu işle görevlendirilen Komisyonun gözetmesi gereken temel ilkedir.

TÜRK-İŞ'in yirmi dört yıldan bu yana her ay düzenli olarak hesapladığı açık ve yoksulluk sınırı verileri, çalışanların geçim şartlarını ortaya koyan önemli bir göstergedir.

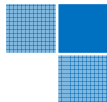
Asgari Ücret Tespit Komisyonu, geçim koşullarını hesaplaması için Türkiye İstatistik Kurumu'na (TÜİK) görev vermiştir. Aralık 2010 tarihi itibarıyla TÜİK'nun tek işçi için hesapladığı tutar net 900,09 liradır.

İşçi kesimi, TÜİK tarafından Aralık 2010 tarihi itibarıyla belirlenen net tutara 2010 yılı enflasyon hedefi ile refah payı ilavesiyle asgari ücretin belirlenmesini talep etmiştir. Ancak devletin resmi kurumu TÜİK tarafından belirlenen tutar bile Komisyonunda görev yapan işveren-hükümet kesimi temsilcileri tarafından pazarlık konusu yapılmış ve daha düşük belirlenerek, işçi kesiminin karşı oyuna rağmen oy çokluğuyla kabul ve ilan edilmiştir.

Düşük belirlenen asgari ücret tutarıyla, çalışanların aileleri ile birlikte gıda, konut (kira, elektrik, su, yakıt), giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde bile olsa, karşılaması mümkün değildir. Çalışanlar aileleri ile birlikte, insana yakışmayan olumsuz yaşama koşullarına terk edilmiştir.

Ekonomide geçmişte yaşanan kriz bahane edilerek, asgari ücretli çalışanlar yine özveriye zorlanmış, sorumlusu olmadıkları ve fakat mağduru oldukları ekonomik ve sosyal politikaların faturasını ödemek durumunda kalmışlardır.

Oysa 2009 yılı gelişmeleri ve 2010 yılı öngörülleri ile 2011 yılı hedef ve tahminlerine ilişkin olarak hazırlanan ve Asgari Ücret Komisyonu'na sunulan raporlarda; küresel krizin etkisinin alınan önlemlerle atlatıldığı, 2010 yılının ilk 9 ayı itibarıyla ekonomik büyümenin yüzde 8,9'a ulaştığı, Türkiye ekonomisindeki durgunluğun sona erdiği, sanayi üretiminin yukarı doğru yönünü koruduğu ve piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleştiği, enflasyonun hedefinin altında gerçekleştiği, para politikasının etkilediği enflasyonun aşağıya doğru eğilimini devam ettirdiği, ihracatta yaşanan düşüşün 2010 yılında yerini

tekrardan artışa bıraktığı, cari işlemler açığının finansmanında sıkıntı olmadığı, istihdamın arttığı ve Türkiye genelinde işsizlik oranının gerilediği, Türkiye'nin krizden sonra en hızla toparlanan ülkelerden birisi olduğu, kamu maliyesinde sağlam yapının olduğu, kamu maliyesinde hedeflenenenden daha iyi performans elde edildiği, vergi gelirlerinin canlanmanın etkisiyle artma eğilimine girdiği, bütçede 2010 yılında sağlanan iyileşmenin 2011 yılında da sürmesinin beklendiği, kamu kesimi borçlanma gereğinin GSYH'ye oranının gerilediği, faiz indirimlerine paralel olarak borçlanma yıllık bileşik faiz oranının gerilediği, Türkiye'nin başarılı kriz yönetiminin uluslar arası piyasaların ülkemize yönelik risk algılamasının olumlu olmasını sağladığı görüşlerine yer verilmiş, ekonomide sağlanan bu ve benzeri olumlu gelişmeler sıralanmıştır.

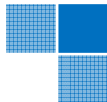
Ülkenin ekonomik durumunda gerçekleştiği ifade edilen bu olumlu gelişmeler 'bir vatandaş olarak' işçileri memnun etmiştir. Ancak işçi kesimi bu olumlu gelişmelerin günlük yaşantısına, gelirin yansımaları beklemede ve talep etmektedir. Ancak bu haklı ve makul istek 2011 yılı asgari ücretinin yeniden belirlenmesi çalışmalarında işveren-hükümet kesimi tarafından dikkate alınmamıştır. Türkiye'nin, rekabet şartlarını düşük ücret politikasıyla sağlamak doğrultusunda bir anlayışı egemen kılarak ekonomik ve sosyal kalkınmasını sağlaması yönündeki anlayış Komisyon çalışmalarına yine egemen olmuştur.

Türkiye, demokrasinin, işçi hak ve özgürlüklerinin, sosyal koruma uygulamalarının olmadığı, tartışma konusu edildiği ülkelerde uygulanan ücret politikalarını, asgari ücret düzeyini emsal alan yaklaşımları benimseyen bir ülke olmamalıdır.

Asgari ücret ile en düşük kamu çalışanı maaşı arasında yapılacak kıyaslama, bu alanda yıllardır sürdürülen haksız ve yanlış uygulamaları ortaya koymaktadır. Aralık 2003 itibariyle en düşük memur maaşı ile asgari ücret arasındaki fark 208 lira iken günümüzde 701 liraya ulaşmıştır.

Yapılacak artışlar sonucunda; 2010 yılı Aralık ayında aile yardımı ödeneği dahil en düşük devlet memurunun 1.300 lira olan net maaşı 2011 yılı Ocak ayında 1.454 liraya, Temmuz ayında ise 1.532 liraya yükselecektir. Komisyonun işveren-hükümet kesimi temsilcilerince belirlenen asgari ücret bu fiili durumu dikkate almamıştır.

Asgari ücretin tanımında, '...zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek' ifadesi yer almaktadır. TÜİK tarafından belirlenen asgari ücret tutarının net olarak ilan edilmesi bir yana, asgari ücretten gelir vergisi, sigorta işçi payı, zorunlu tasarruf vb. kesintiler yapılmaktadır. Zaten düşük belirlenen asgari ücretten yine kesinti yapılmaktadır. Böylece asgari ücret, tespit edildiği andan itibaren yetersiz, çelişkili ve tutarsız olmaktadır.

Bugün ücretliler üzerinde taşınmaz boyutlarda vergi yükü bulunmaktadır. Aynı şekilde, sosyal güvenlik için kesilen prim asgari ücretli için yüksektir ve mutlaka devletin, sosyal devlet olma gereğinin bir sonucu olarak, katkısı gerekmektedir. Asgari Ücret, bir anlamda ülkede uygulanmakta olan ekonomik ve sosyal politikaların önemli bir göstergesi, siyasal iktidarın çalışanlara yaklaşımının yansıması niteliğindedir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu çalışmalarında işçi kesimi olarak;

- Anayasa'da yer alan "geçim şartları" yaklaşımının dikkate alınmasını;
- İşçinin ailesi ile birlikte günün ekonomik ve sosyal koşullarına göre insanca yaşamasını mümkün kılacak, insanlık onuruyla bağdaşacak bir tutarın esas olmasını;
- İşçinin ve ailesinin harcama kalıbının esas alınması ve hesaplamalarda Türkiye İstatistik Kurumu verilerinin kullanılmasını;
- Bilimsel verilerle hesaplanan net tutarın işçinin eline geçmesinin sağlanmasını;
- Sanayi/tarım ve yaş, cinsiyet ayırımı yapılmadan ulusal düzeyde tek olmasını;
- İşçilerin arasında nitelik, kıdem, işin mahiyeti gibi ekonomik amaçlı değerlendirmelerin tümünden bağımsız olarak ele alınmasını, ekonomik ölçülerin ötesinde sosyal bir ücret olarak kabul edilmesini;
- İşçinin satın alma gücünün ileriye dönük olarak korunabilmesi için gerekli bir iyileştirmenin ayrıca ilave edilmesini;
- Belirleme yapılırken en düşük devlet memuru maaşının dikkate alınmasını;
- Gelir dağılımında adaleti sağlamaya yönelik olarak ayrıca refahtan pay içermesini,

talep ettik ve savunduk.

Savunduğumuz bu görüşlerin büyük bir bölümü Komisyon çalışmalarında dikkate alınmamıştır. Bunun sonucu, belirlenen asgari ücret düzeyi yetersiz ve ülkenin bugünkü koşullarında "insan onuruna yaraşır bir yaşam düzeyi" sağlamaktan yine uzak kalmıştır.

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun işveren-hükümet kesimi temsilcilerinin oy çoğunluğuyla belirlenen asgari ücrete, gerek miktar ve gerek belirleme yöntemi açısından yukarıda sıraladığımız gerekçelerle çoğunluk görüşüne katılmıyoruz ve işçi kesimi olarak muhalif kalıyoruz."

